

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2014/54/ES**2014 m. balandžio 16 d.****dėl priemonių, kad darbuotojai galėtų lengviau naudotis laisvo darbuotojų judėjimo teisėmis****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 46 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) laisvas darbuotojų judėjimas yra viena iš pagrindinių Sąjungos piliečių laisvių ir vienas iš Sąjungos vidaus rinkos ramsčių, įtvirtintas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 45 straipsnyje. Jos įgyvendinimas yra toliau plėtojamas Sąjungos teisės aktais, kuriais siekiama užtikrinti visišką Sąjungos piliečiams ir jų šeimos nariams suteiktų teisių įgyvendinimą. Terminas „jų šeimos nariai“ turėtų būti suprantamas taip pat kaip ir terminas, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB ⁽³⁾ 2 straipsnio 2 punkte, kuris taip pat taikomas pasienio darbuotojų šeimos nariams;
- (2) laisvas darbuotojų judėjimas taip pat yra itin svarbus elementas kuriant tikrą Sąjungos darbo rinką, nes taip sudaromos galimybės darbuotojams persikelti į teritorijas, kuriose trūksta darbo jėgos arba yra daugiau galimybių įsidarbinti, daugiau žmonių padedama rasti geriau prie jų gebėjimų pritaikytą darbą ir šalinamos kliūtys darbo rinkoje;
- (3) pagal laisvo darbuotojų judėjimo principą kiekvienam Sąjungos piliečiui, nepriklausomai nuo jo gyvenamosios vietos, suteikiama teisė laisvai persikelti į kitą valstybę narę tam, kad dirbtų ir (arba) apsigyventų joje darbo tikslu. Pagal šį principą darbuotojai apsaugomi nuo diskriminavimo dėl pilietybės, susijusio su galimybe įsidarbinti, įdarbinimo ir darbo sąlygomis, ypač darbo užmokesčiu, atleidimu iš darbo, taip pat mokesčių ir socialinėmis lengvatomis, užtikrinant vienodą požiūrį į juos pagal nacionalinę teisę, praktiką ir kolektyvinius susitarimus, palyginti su tos valstybės narės piliečiais. Tokiomis teisėmis turėtų naudotis, nediskriminuojant, visi Sąjungos piliečiai, besinaudojantys laisvo judėjimo teise, įskaitant nuolatinius, sezoninius ir pasienio darbuotojus. Laisvas darbuotojų judėjimas turi būti skiriamas nuo laisvės teikti paslaugas, kuri apima bendrovių teisę teikti paslaugas kitoje valstybėje narėje ir šiuo tikslu laikinai į kitą valstybę narę komandiruoti savo darbuotojus, kad jie atliktų darbą, būtiną siekiant teikti paslaugas toje valstybėje narėje;
- (4) Sąjungos darbuotojams ir jų šeimos nariams, besinaudojantiems laisvo judėjimo teise, SESV 45 straipsniu suteikiamos esminės šios pagrindinės laisvės įgyvendinimo teisės, kurios išsamiau apibūdintos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 492/2011 ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ OL C 341, 2013 11 21, p. 54.

⁽²⁾ 2014 m. kovo 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2014 m. balandžio 14 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004 4 30, p. 77).

⁽⁴⁾ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje (OL L 141, 2011 5 27, p. 1).

- (5) tačiau veiksmingai užtikrinti naudojimąsi laisvu darbuotojų judėjimu vis dar yra didelis iššūkis ir daug Sąjungos darbuotojų labai dažnai nežino savo laisvo judėjimo teisių. Dėl, *inter alia*, jų potencialiai pažeidžiamesnės padėties Sąjungos darbuotojai, kai persikelia į kitą valstybę narę, vis dar gali patirti nepagrįstus apribojimus ar kliūtis naudotis savo laisvo judėjimo teise, pavyzdžiui, kvalifikacijos nepripažinimą, diskriminaciją dėl pilietybės ir išnaudojimą. Todėl esama atotrūkio tarp teisės bei jos taikymo praktikoje ir šią problemą būtina spręsti;
- (6) 2010 m. liepos mėn. komunikate „Užtikrintas laisvas darbuotojų judėjimas. Teisės ir pagrindiniai pokyčiai“ Komisija nurodė, kad ji nagrinės būdus tenkinti naujus poreikius ir spręsti naujus iššūkius, visų pirma atsižvelgiant į naujus judumo modelius, su kuriais susiduria Sąjungos darbuotojai ir jų šeimos nariai. Ji taip pat nurodė, kad atsižvelgdama į naują vidaus rinkos strategiją svarstys, kaip skatinti ir stiprinti mechanizmus, kuriais būtų veiksmingai įgyvendinamas vienodo požiūrio principas Sąjungos darbuotojų ir jų šeimos narių, besinaudojančių laisvo judėjimo teise, atžvilgiu. Be to, Komisija apžvelgė teisės aktų ir teismų praktikos pokyčius, visų pirma dėl Sąjungos teisės laisvo darbuotojų judėjimo srityje taikymo asmenų atžvilgiu apimties ir teisių, kuriomis naudojasi Sąjungos darbuotojai ir jų šeimos nariai, esmės;
- (7) 2010 m. spalio 27 d. 2010 m. ES pilietybės ataskaitoje „Kliūčių ES piliečių teisėms šalinimas“ Komisija skirtingai ir neteisingai su laisvo judėjimo teise susijusių Sąjungos teisės aktų taikymą nurodė kaip vieną iš pagrindinių kliūčių, su kuriomis Sąjungos piliečiai susiduria naudodamiesi savo teisėmis pagal Sąjungos teisę. Taigi Komisija paskelbė ketinanti imtis veiksmų, kuriais ji „palengvins ES piliečių ir jų šeimos narių iš trečiųjų šalių laisvą judėjimą griežtai užtikrindama ES taisyklių, be kita ko, susijusių su nediskriminavimu, įgyvendinimą, taip pat skatindama gerą praktiką ir geresnę ES taisyklių išmanymą vietoje, taip pat didindama informacijos sklaidos ES piliečiams apie jų teises į laisvą judėjimą mastą“ (2010 m. ES pilietybės ataskaitos veiksmas Nr. 15). Be to, 2013 m. ES pilietybės ataskaitoje „ES piliečiai: jūsų teisės, jūsų ateitis“ Komisija atkreipė dėmesį į tai, kad reikia pašalinti administracines kliūtis ir supaprastinti kitose valstybėse narėse gyvenantiems, dirbantiems ir keliaujantiems Sąjungos piliečiams taikomas procedūras;
- (8) 2012 m. balandžio 18 d. Komisijos komunikate „Ekonomikos atsigavimas kuriant darbo vietas“ (Užimtumo paketas) Komisija nurodė ketinanti pateikti teisės akto pasiūlymą, kad geriau remtų (informuotų ir konsultuotų) judžius darbuotojus apie jų teises, nustatytas SESV ir Reglamente (ES) Nr. 492/2011, ir paragino valstybes nares geriau informuoti apie Sąjungos teisę dėl nediskriminavimo, lyčių lygybės ir laisvo darbuotojų judėjimo suteikiamas teises, suteikti daugiau ir paprastesnių galimybių Sąjungos piliečiams įsidarbinti viešajame sektoriuje, kaip nustatyta Europos Sąjungos Teisingumo Teismo aiškinamoje Sąjungos teisėje. Atsižvelgdamas į tai, Teismas nuosekliai laikėsi nuomonės, kad tam tikrų valstybės narės viešojo sektoriaus darbo vietų rezervavimas savo šalies piliečiams turi būti aiškinamas siaurai ir kad jis taikomas tik toms darbo vietoms, kurios yra susijusios su tiesioginiu arba netiesioginiu galių, suteiktų pagal viešąją teisę, naudojimu ir pareigomis, susijusiomis su valstybės ar kitų valstybės institucijų bendrųjų interesų apsauga;
- (9) tinkamas ir veiksmingas SESV 45 straipsnio ir Reglamento (ES) Nr. 492/2011 taikymas ir vykdymo užtikrinimas, taip pat informavimas apie teises yra itin svarbūs elementai siekiant apsaugoti Sąjungos darbuotojų ir jų šeimos narių teises ir vienodą požiūrį į juos, o menkas vykdymo užtikrinimas trukdo veiksmingai taikyti šios srities Sąjungos taisykles ir kelia pavojų Sąjungos darbuotojų ir jų šeimos narių teisėms bei apsaugai;
- (10) veiksmingiau ir vienodai taikyti Sąjungos laisvo darbuotojų judėjimo taisyklėmis nustatytas teises taip pat būtina tam, kad tinkamai veiktų vidaus rinka;
- (11) Sąjungos laisvo darbuotojų judėjimo taisyklių taikymas ir stebėseną turėtų būti pagerinti, siekiant užtikrinti, kad Sąjungos darbuotojai ir jų šeimos nariai, taip pat darbdaviai, viešosios valdžios institucijos ir kiti susiję asmenys būtų geriau informuojami apie laisvo judėjimo teises ir pareigas, padėti Sąjungos darbuotojams ir jų šeimos nariams ir juos apsaugoti jiems naudojantis tomis teisėmis ir kovoti su viešosios valdžios institucijų ir viešojo ar privataus sektoriaus darbdavių vengimu taikyti tas taisykles. Tame kontekste valstybės narės taip pat gali atsižvelgti į padidėjusio judumo, pavyzdžiui, „protų nutekėjimo“ arba jaunimo išvykimo, poveikį;
- (12) siekdamas užtikrinti teisingą pagrindinių Sąjungos laisvo darbuotojų judėjimo taisyklių taikymą ir jų laikymosi stebėseną, valstybės narės turėtų imtis tinkamų priemonių, kad apsaugotų Sąjungos darbuotojus ir jų šeimos narius, besinaudojančius savo laisvo judėjimo teise, nuo diskriminacijos dėl pilietybės ir bet kokių nepagrįstų apribojimų ar kliūčių naudotis ta teise;

- (13) tuo tikslu tikslinga nustatyti konkrečias veiksmingo vykdymo užtikrinimo taisykles ir sudaryti palankesnes sąlygas geriau ir vienodžiau taikyti pagrindines laisvą darbuotojų judėjimą reglamentuojančias taisykles laikantis SESV 45 straipsnio ir Reglamento (ES) Nr. 492/2011. Užtikrinant tos pagrindinės laisvės įgyvendinimą turėtų būti atsižvelgiama į lyčių lygybės principą ir Sąjungos darbuotojų bei jų šeimos narių diskriminacijos dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 21 straipsnyje nurodytų priežasčių uždraudimą;
- (14) atsižvelgiant į tai, Sąjungos darbuotojams ir jų šeimos nariams, kurie patyrė diskriminaciją dėl pilietybės ar bet kokį nepagrįstą naudojimosi laisvo judėjimo teise apribojimą arba kliūtis, turėtų būti užtikrinta reali ir veiksminga teisminė apsauga. Kai valstybės narės teisių gynimo priemonėmis numato administracines procedūras, jos turėtų užtikrinti, kad bet koks administracinis sprendimas galėtų būti užginčytas teisme, kaip nurodyta Chartijos 47 straipsnyje. Atsižvelgiant į teisę į veiksmingą teisinę apsaugą, Sąjungos darbuotojai turėtų būti apsaugoti nuo bet kokio priešiško požiūrio ar neigiamų pasekmių, atsirandančių dėl skundo arba teismo proceso, kuriais siekiama užtikrinti pagal šią direktyvą garantuojamų teisių įgyvendinimą;
- (15) siekiant užtikrinti veiksmingesnę apsaugą, asociacijoms ir juridiniams asmenims, įskaitant socialinius partnerius, taip pat turėtų būti suteikta teisė dalyvauti, kaip tai nustato valstybės narės, teismo procese arba bet kurio tariamai nukentėjusiojo vardu, arba jį remiant, jam sutikus. Tai neturėtų daryti poveikio nacionalinėms atstovavimą ir gynybą teismo procesuose reglamentuojančioms taisyklėms ir kitai socialinių partnerių, darbuotojų ir darbdavių atstovų kompetencijai ir kolektyvinėms teisėms, pavyzdžiui, susijusioms su kolektyvinių susitarimų vykdymo užtikrinimu, kai taikytina, įskaitant kolektyvinio intereso veiksmus, pagal nacionalinę teisę arba praktiką. Siekiant užtikrinti veiksmingą teisinę apsaugą ir nedarant poveikio esamiems kolektyviniams gynybos mechanizmom, kuriais gali naudotis socialiniai partneriai, ir nacionalinei teisei arba praktikai, valstybių narių prašoma išnagrinėti, kaip įgyvendinami įpareigojamųjų ir kompensacinių kolektyvinio teisių gynimo mechanizmų bendrieji principai;
- (16) pagal Teisingumo Teismo praktiką nacionalinės taisyklės, reglamentuojančios teisių įgyvendinimo pagal šią direktyvą laiko terminus, turėtų būti tokios, kad nebūtų galima laikyti, kad dėl jų įmanoma padaryti naudojimąsi tomis teisėmis praktiškai neįmanomą ar itin sudėtingą;
- (17) apsauga nuo diskriminacijos dėl pilietybės būtų sustiprinta, jeigu kiekvienoje valstybėje narėje veiktų veiksmingos, tinkamos patirties turinčios įstaigos, kurių kompetencija būtų skatinti vienodo požiūrio principo taikymą, analizuoti problemas, su kuriomis susiduria Sąjungos darbuotojai ir jų šeimos nariai, besinaudojantys savo laisvo judėjimo teise, nagrinėti galimus sprendimus ir suteikti jiems konkrečią pagalbą. Tų įstaigų kompetencija turėtų apimti, *inter alia*, nepriklausomos teisinės ir (arba) kitos pagalbos teikimą Sąjungos darbuotojams ir jų šeimos nariams, pavyzdžiui, teisinių konsultacijų apie atitinkamų Sąjungos ir nacionalinių taisyklių dėl laisvo darbuotojų judėjimo taikymą jiems, skundų pateikimo procedūras ir pagalbą užtikrinant darbuotojų ir jų šeimos narių teisių apsaugą teikimą. Tai taip pat gali apimti pagalbą teisinių procedūrų metu;
- (18) kiekviena valstybė narė turėtų pati nuspręsti, ar užduotys, kurios turi būti vykdomos pagal šią direktyvą, turėtų būti paskirtos pirmiau nurodytoms įstaigoms ar esamoms įstaigoms, siekiančioms nacionaliniu lygiu panašių tikslų, pavyzdžiui, laisvo asmenų judėjimo skatinimo, vienodo požiūrio principo įgyvendinimo ar asmenų teisių apsaugos tikslų. Jeigu valstybė narė nuspręstų išplėsti jau esamos įstaigos įgaliojimus, ji turėtų užtikrinti, kad esamai įstaigai būtų paskirti pakankami ištekliai, kad ji galėtų veiksmingai ir tinkamai atlikti savo esamas ir papildomas užduotis. Tais atvejais, kai užduotys paskiriamos kelioms įstaigoms, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jos būtų tinkamai koordinuojamos;
- (19) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad viena ar kelios iš tų įstaigų veiktų kaip ryšių palaikymo punktas, ir kad jos bendradarbiautų bei dalytųsi informacija, pavyzdžiui, visų įstaigų kontaktiniais duomenimis, taip pat informacija apie teisių gynimo priemones ir asociacijų, organizacijų ar kitų juridinių asmenų, kurie teikia informaciją ir paslaugas Sąjungos darbuotojams ir jų šeimos nariams, kontaktiniais duomenimis. Ryšių palaikymo punktų sąrašas turėtų būti viešai prieinamas;
- (20) valstybės narės turėtų skatinti įstaigų, kurias jos paskiria pagal šią direktyvą, ir esamų informavimo ir paramos tarnybų, kurias užtikrina socialiniai partneriai, asociacijos, organizacijos ar kiti susiję juridiniai asmenys, pavyzdžiui, organizacijos, atsakingos už koordinavimo priemones pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 883/2004 ⁽¹⁾, ir prireikus darbo inspekcijų, bendradarbiavimą;

⁽¹⁾ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004 4 30, p. 1).

- (21) valstybės narės turėtų skatinti sinergiją su esamomis informavimo ir paramos priemonėmis Sąjungos lygiu ir tuo tikslu turėtų užtikrinti, kad esamos ar naujai įsteigtos įstaigos glaudžiai bendradarbiautų su esamomis informavimo ir paramos tarnybomis, pavyzdžiui, „Jūsų Europa“, SOLVIT, Europos įmonių tinklu, vienu bendru informaciniu punktu ir EURES, įskaitant, kai tinka, EURES tarpvalstybines partnerystes;
- (22) valstybės narės turėtų skatinti dialogą su socialiniais partneriais ir atitinkamomis nevyriausybinėmis organizacijomis, siekiant spręsti nepagrįstų naudojimosi laisvo judėjimo teise apribojimų ir kliūčių ar įvairių formų diskriminacijos dėl pilietybės klausimus ir kovoti su tais reiškiniais;
- (23) valstybės narės turėtų nustatyti, kaip Sąjungos piliečiams, pavyzdžiui, darbuotojams, studentams ir neseniai studijas baigusiesiems asmenims, taip pat darbdaviams, socialiniams partneriams ir kitoms suinteresuotosioms šalims gali būti teikiama lengvai prieinama aktuali informacija apie šios direktyvos ir Reglamento (ES) Nr. 492/2011 nuostatas, įskaitant informaciją apie pagal šią direktyvą paskirtas įstaigas ir esamas teisių gynimo ir apsaugos priemones. Valstybės narės turėtų imtis priemonių, kad tokia informacija būtų pateikta daugiau nei viena oficialiaja Sąjungos kalba, atsižvelgdamos į darbo rinkos poreikius. Tai neturėtų prieštarauti valstybių narių teisės aktams dėl kalbų vartojimo. Ta informacija galėtų būti teikiama asmeniškai konsultuojant, taip pat ji turėtų būti lengvai prieinama svetainėse „Jūsų Europa“ ir EURES;
- (24) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas įgyvendinti teises, suteiktas pagal Sąjungos teisę, svarbu, kad būtų nuosekliai įgyvendinama ir stebima Tarybos direktyva 91/533/EEB ⁽¹⁾;
- (25) šia direktyva nustatomi būtinausi reikalavimai, taip suteikiant valstybėms narėms galimybę nustatyti arba toliau taikyti palankesnes nuostatas. Valstybės narės taip pat turi galimybę išplėsti organizacijų, kurioms patikėtos su Sąjungos darbuotojų apsauga nuo diskriminacijos dėl pilietybės susijusios užduotys, kompetenciją, kad ji apimtų visų Sąjungos piliečių, besinaudojančių savo laisvo judėjimo teise, ir jų šeimos narių teisę į vienodą požiūrį nediskriminuojant dėl pilietybės, kaip įtvirtinta SESV 21 straipsnyje ir Direktyvoje 2004/38/EB. Šios direktyvos įgyvendinimu neturėtų būti pasinaudota siekiant pateisinti bet kokią kiekvienoje valstybėje narėje jau nusistovėjusių sąlygų pablogėjimą;
- (26) veiksmingas šios direktyvos įgyvendinimas reiškia, kad valstybės narės, patvirtindamos atitinkamas priemones, kuriomis įgyvendinami jų įpareigojimai pagal šią direktyvą, turėtų pateikti nuorodą į šią direktyvą arba tokią nuorodą daryti oficialiai skelbiant įgyvendinimo priemones;
- (27) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. Bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (28) pasibaigus pakankamam laikotarpiui nuo šios direktyvos įgyvendinimo, Komisija turėtų parengti jos įgyvendinimo ataskaitą, kurioje visų pirma įvertintų galimybę pateikti reikiamą pasiūlymą, kuriuo būtų siekiama užtikrinti geresnį Sąjungos laisvo judėjimo teisės aktų vykdymo užtikrinimą. Toje ataskaitoje Komisija turėtų nagrinėti sunkumus, su kuriais gali susidurti darbo ieškantys jauni studijas baigę asmenys visoje Sąjungoje ir Sąjungos darbuotojų situotiniai iš trečiųjų šalių;
- (29) šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų Chartijoje, visų pirma dėl laisvės pasirinkti profesiją ir teisės dirbti, teisės į nediskriminavimą, visų pirma dėl pilietybės, teisės į kolektyvines derybas ir kolektyvinius veiksmus, tinkamų ir teisingų darbo sąlygų, teisės laisvai judėti ir apsigyventi ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą. Ji turi būti įgyvendinama laikantis tų teisių ir principų;
- (30) šia direktyva atsižvelgiama į skirtingus darbo rinkos modelius valstybėse narėse, įskaitant darbo rinkos modelius, reglamentuojamus kolektyviniais susitarimais;
- (31) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. nustatyti tinkamų nuostatų, priemonių ir kontrolės mechanizmų, būtinų siekiant geriau ir vienodžiau taikyti ir įgyvendinti praktikoje SESV ir Reglamentu (ES) Nr. 492/2011 suteiktas teises, susijusias su laisvu darbuotojų judėjimu, bendrą sistemą, valstybės narės negali deramai pasiekti,

⁽¹⁾ 1991 m. spalio 14 d. Tarybos direktyva 91/533/EEB dėl darbdavio pareigos informuoti darbuotojus apie galiojančias sutartis arba darbo santykių sąlygas (OL L 288, 1991 10 18, p. 32).

o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatomos nuostatos, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos vienodai taikyti ir įgyvendinti praktikoje SESV 45 straipsniu ir Reglamento (ES) Nr. 492/2011 1–10 straipsniais suteiktas teises. Ši direktyva taikoma Sąjungos piliečiams, besinaudojantiems tomis teisėmis, ir jų šeimos nariams (toliau – Sąjungos darbuotojai ir jų šeimos nariai).

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma šiems laisvo darbuotojų judėjimo srities aspektams, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 492/2011 1–10 straipsniuose:

- a) galimybės įsidarbinti;
- b) įdarbinimo ir darbo sąlygoms, ypač susijusioms su darbo užmokesčiu, atleidimu iš darbo, darbuotojų sveikatai ir saugai bei, jei Sąjungos darbuotojai tampa bedarbiais, jų sugrąžinimu arba pakartotiniu priėmimu į darbą;
- c) galimybės naudotis socialinėmis ir mokesčių lengvatomis;
- d) narystei profesinėse sąjungose ir teisei būti renkamam į darbuotojų atstovavimo organus;
- e) galimybės mokytis;
- f) galimybės gauti būstą;
- g) Sąjungos darbuotojų vaikų galimybės mokytis bendrojo lavinimo, pameistrystės ir profesinio mokymo mokyklose;
- h) įdarbinimo tarnybų teikiamai paramai.

2. Šios direktyvos taikymo sritis yra identiška Reglamento (ES) Nr. 492/2011 taikymo sričiai.

3 straipsnis

Teisių apsauga

1. Valstybės narės užtikrina, kad po galimo kreipimosi į kitas kompetentingas valdžios institucijas, įskaitant atvejus, kai jos laiko tikslinga taikyti taikinimo procedūras, teisminės procedūros, skirtos prievolių pagal SESV 45 straipsnį ir Reglamento (ES) Nr. 492/2011 1–10 straipsnius vykdymui užtikrinti, būtų prieinamos visiems Sąjungos darbuotojams ir jų šeimos nariams, manantiems, kad jie patyrė ar patiria nepagrįstus jų laisvo judėjimo teises apribojimus ir kliūtis, arba kad jiems nebuvo taikomas vienodo požiūrio principas, net ir pasibaigus santykiams, kai egzistavo tariamas apribojimas ir kliūtis arba diskriminacija.

2. Valstybės narės užtikrina, kad asociacijos, organizacijos, įskaitant socialinius partnerius, ar kiti juridiniai asmenys, kurie pagal jų nacionalinėje teisėje, praktikoje ar kolektyviniuose susitarimuose nustatytus kriterijus yra teisėtai suinteresuoti, kad būtų užtikrintas šios direktyvos laikymasis, gali Sąjungos darbuotojų ir jų šeimos narių vardu ar juos remdami, jiems sutikus, dalyvauti 1 straipsnyje nurodytų teisių įgyvendinimo tikslu numatytose bet kokiose teisminėse ir (arba) administracinėse procedūrose.

3. 2 dalis taikoma nedarant poveikio kitai socialinių partnerių, darbuotojų ir darbdavių atstovų kompetencijai ir kolektyvinėms teisėms, kai taikytina, įskaitant teisę imtis kolektyvinio intereso veiksmų, pagal nacionalinę teisę arba praktiką.

4. 2 dalis taikoma nedarant poveikio nacionalinėms atstovavimą ir gynybą teismo procesuose reglamentuojančioms taisyklėms.

5. Šio straipsnio 1 ir 2 dalys taikomos nedarant poveikio nacionalinėms taisyklėms, reglamentuojančioms 1 straipsnyje nurodytų teisių įgyvendinimo terminus. Tačiau tie nacionaliniai terminai negali padaryti naudojimąsi tomis teisėmis praktiškai neįmanomą ar itin sudėtingą.

6. Valstybės narės savo nacionalinėse teisinėse sistemose nustato tokias priemones, kurios yra būtinos norint apsaugoti Sąjungos darbuotojus nuo bet kokio priešiško požiūrio ar neigiamų pasekmių, atsirandančių kaip reakcija į skundą arba teismo procesą, kuriuo siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi 1 straipsnyje nurodytų teisių.

4 straipsnis

Vienodo požiūrio skatinimo ir paramos Sąjungos darbuotojams ir jų šeimos nariams įstaigos

1. Kiekviena valstybė narė paskiria vieną ar kelias struktūras arba įstaigas (toliau – įstaigos), kurios skatina, analizuoja, stebi ir remia vienodo požiūrio taikymą visiems Sąjungos darbuotojams ir jų šeimos nariams, nediskriminuojant dėl pilietybės ar netaikant nepagrįstų jų laisvo judėjimo teisės apribojimų ar kliūčių, ir imasi tokių įstaigų tinkamam veikimui užtikrinti būtinų priemonių. Tos įstaigos gali būti esamų įstaigų nacionaliniu lygiu, siekiančių panašių tikslų, dalis.
 2. Valstybės narės užtikrina, kad tų įstaigų kompetencija apimtų šiuos aspektus:
 - a) nepriklausomos teisinės ir (arba) kitokios pagalbos teikimą Sąjungos darbuotojams ir jų šeimų nariams arba tokios pagalbos teikimo užtikrinimą, nedarant poveikio jų teisėms bei 3 straipsnyje nurodytų asociacijų, organizacijų ir kitų juridinių asmenų teisėms;
 - b) veikimą kaip ryšių palaikymo punktą, lygiavertis ryšių palaikymo punktams kitose valstybėse narėse, siekiant bendradarbiauti ir keistis atitinkama informacija;
 - c) nepriklausomų tyrimų ir studijų, susijusių su nepagrįstais Sąjungos darbuotojų ir jų šeimos narių laisvo judėjimo teisės apribojimais ir kliūtimis arba jų diskriminacija dėl pilietybės, atlikimą ar užsakymą;
 - d) užtikrinimą, kad būtų skelbiamos nepriklausomos ataskaitos, ir rekomendacijų visais klausimais, susijusiais su tokiais apribojimais ir kliūtimis arba diskriminacija, rengimą;
 - e) atitinkamos informacijos apie Sąjungos laisvo darbuotojų judėjimo taisyklių taikymą nacionaliniu lygiu skelbimą.
- Taikant pirmos pastraipos a punktą, kai įstaigos teikia pagalbą teisinių procedūrų metu, tokia pagalba turi būti nemokama tiems asmenims, kurie neturi pakankamų išteklių, laikantis nacionalinės teisės ar praktikos.
3. Valstybės narės praneša Komisijai tų ryšių palaikymo punktų pavadinimus ir kontaktinius duomenis bei visą su jais susijusią atnaujintą informaciją arba informaciją apie jų pasikeitimus. Komisija sudaro ryšių palaikymo punktų sąrašą ir pateikia jį valstybėms narėms.
 4. Valstybės narės užtikrina, kad esamos ar naujai įsteigtos įstaigos žinotų apie esamas Sąjungos lygio informavimo ir paramos tarnybas, pavyzdžiui, apie „Jūsų Europą“, SOLVIT, EURES, Europos įmonių tinklą ir vieną bendrą informacinį punktą, galėtų naudotis šių tarnybų paslaugomis ir su jomis bendradarbiauti.
 5. Tais atvejais, kai 2 dalyje nurodytos užduotys paskiriamos kelioms įstaigoms, valstybės narės užtikrina, kad tos užduotys būtų tinkamai koordinuojamos.

5 straipsnis

Dialogas

Valstybės narės skatina dialogą su socialiniais partneriais ir atitinkamomis nevyriausybinėmis organizacijomis, kurie pagal nacionalinės teisės aktus ar praktiką yra teisėtai suinteresuoti prisidėti prie kovos su nepagrįstais Sąjungos darbuotojų ir jų šeimos narių laisvo judėjimo teisės apribojimais, kliūtimis ir jų diskriminacija dėl pilietybės, skatinant laikytis vienodo požiūrio principo.

6 straipsnis

Galimybė gauti informacijos ir jos platinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad apie pagal šią direktyvą ir Reglamento (ES) Nr. 492/2011 1–10 straipsnius priimtas nuostatas visoje jų teritorijoje būtų pranešta atitinkamiems asmenims, visų pirma Sąjungos darbuotojams ir darbdaviams, visomis tinkamomis priemonėmis.
2. Valstybės narės daugiau nei viena Sąjungos institucijų oficialiąja kalba pateikia aiškią, nemokamą, lengvai prieinamą, išsamią ir atnaujintą informaciją apie teises, suteiktas pagal Sąjungos teisę dėl laisvo darbuotojų judėjimo. Ta informacija taip pat turėtų būti lengvai prieinama svetainėse „Jūsų Europa“ ir EURES.

7 straipsnis

Būtiniausi reikalavimai

1. Valstybės narės gali pradėti taikyti arba toliau taikyti nuostatas, kurios yra palankesnės siekiant apsaugoti vienodo požiūrio principą nei tos, kurios nustatytos šioje direktyvoje.
2. Valstybės narės gali nustatyti, kad šios direktyvos 4 straipsnyje nurodytų įstaigų, atsakingų už vienodo požiūrio į Sąjungos darbuotojus ir jų šeimos narius taikymo jų nediskriminuojant dėl pilietybės skatinimą, analizę, stebėseną ir paramą, kompetencija taip pat apimtų visų Sąjungos piliečių, besinaudojančių savo laisvo judėjimo teise, ir jų šeimos narių teisę į vienodą požiūrį nediskriminuojant dėl pilietybės, kaip įtvirtinta SESV 21 straipsnyje ir Direktyvoje 2004/38/EB.
3. Šios direktyvos įgyvendinimas jokiais aplinkybėmis nėra pakankamas pagrindas sumažinti Sąjungos darbuotojų ir jų šeimos narių apsaugos lygį tose srityse, kurioms ji taikoma, ir nedaro poveikio valstybių narių teisei atsižvelgti į padėties pasikeitimą ir priimtų įstatymus bei kitus teisės aktus, kurie skiriasi nuo teisės aktų, galiojusių 2014 m. gegužės 20 d., jei jie atitinka šią direktyvą.

8 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2016 m. gegužės 21 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.
Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstą.

9 straipsnis

Ataskaita

Komisija ne vėliau kaip 2018 m. lapkričio 21 d. pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą, kad prireikus būtų pasiūlyti reikiami pakeitimai.

10 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

11 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2014 m. balandžio 16 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkas

D. KOURKOULAS